

23.10.2023

OKV/1794/21/2023

OKV/1794/21/2023-OKV-2

VALTIONEUVOSTON OIKEUSKANSLERI

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite:

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 20.9.2023, VN/8329/2023

Asia:

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten kotoutumislain mukaisen aikuistumisen tuen yläikärajaa laskettaisiin 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen vastaavasti kuin lastensuojelun jälkihuollon ikäraja esitetään laskettavaksi hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta (HE 56/2023 vp). Lisäksi tuesta maksettavien kotoutumislain mukaisten korvausten maksamisen yläikärajaa laskettaisiin vastaavasti. Nämä muutokset esitetään tehtävän sekä voimassa olevaan kotoutumislakiin että 2025 voimaan tulevaan kotoutumislakiin.

Esitysluonnoksen s. 39-40 jaksossa suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys on käsitelty yhdenvertaisuutta. Jaksossa tyydytään lähinnä viittaamaan lastensuojelulain jälkihuollon ikärajan laskemiseen, mutta ei esitetä arviointia ilman huoltajaa tulleen alaikäisen oikeuksien heikentämisen vaikutuksista.

Säätämisyjärjestysperusteluihin tulisi lisätä arviointia heikennyksen vaikutuksista ja siitä, onko haavoittuvassa asemassa olevien nuorten oikeuksien heikennykselle perustuslain ja perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön valossa hyväksyttävät perusteet (vrt. lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain muutoksen perustelut).

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Lisäksi käyttämätöntä vastaanottoaikaa (uuden kotoutumislain 32 a §) koskeva tarkastelu olisi perusteltua kiinnittää julkisoikeudellisten maksujen perustuslainmukaisuuteen (esim. terveydenhuollon asiakasmaksulaki) ja tuoda selvemmin esiin, ettei kyse ole rangaistuksellisesta hallinnollisesta sanktiosta.

Henkilötietojen käsittelyn laajennus salassapito sivuuttaen on sidottu asianmukaisesti välttämättömyys –edellytykseen, mutta lakiesityksen säännöksiä olisi konkreettisemmin tarkasteltava suhteessa tietosuoja-asetukseen ja perustuslakivaliokunnan henkilötietojen suojaa ja salassapidon murtamista koskevaan käytäntöön pykälittäin ja täsmällisin viittauksin perustuslakivaliokunnan käytäntöön.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Anu Rätty